

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Hany Jílkové „ Svatba v řeckém umění“, FFUK Praha 2012, 56 str., 48 obr.

Předložená práce je složena v zásadě ze dvou větších oddílů. Prvý se věnuje zprávám, které přinášejí ke svatebním obřadům písemné prameny, druhý pak ikonografickému materiálu. V prvně jmenovaných kapitolách jsou popisovány jednotlivé fáze celého aktu, počínaje uzavíráním smlouvy mezi ženichem a nevěstinyým otcem, speciální kapitoly se soustřeďují i na život ženy v manželství, na její postavení v rodině a společnosti. Podrobněji je v tomto případě probírána a srovnávána situace v Athénách a ve Spartě, k nimž jsou připojeny stručnější informace z několika dalších řeckých obcí. Tyto kapitoly jsou doplněny citáty z písemných pramenů.

Čtvrtá kapitola se věnuje zobrazení svatebních scén na malovaných vázách. V úvodu autorka stručně charakterizuje keramické tvary, které jsou nejčastěji se sledovaným námětem spojeny – správně je v této souvislosti připomenuta kolekce fragmentů červenofigurových lutroforů ze svatyně Nymf na athénské Akropoli, která se nalézá ve sbírkách ústavu. V dalším jsou na jednotlivých vybraných vázách postupně popisovány jednotlivé fáze, kterými dívka při tomto aktu procházela, od příprav předsvatební koupele a obětí, až po přinášení darů nevěstě (epaulia). Je zajímavé, že na obr. 11 a 12 (obrazová příloha) zachycené diadémy pro nevěstu jsou v podstatě shodné (ač se jedná o práce různých malířů) – můžeme spekulovat o tom, že se jednalo o speciální svatební šperk? V případě ve vázovém malířství nejčastěji zobrazovaného okamžiku, kterým byl svatební průvod, jsou ikonografické doklady rozděleny na vázy zdobené černými figurami a vázy červenofigurové. Na dalších vázách jsou dokumentovány i další fáze svatebního obřadu, jakými jsou na příklad uvedení nevěsty do ženichova domu a příprava manželského lože. Ke str. 35: neobvyklé je umístění „reliéfu tvaru chrámu“ ve scéně s přinášením darů nevěstě – jak ho lze interpretovat?; tamtéž: epinetron je neutrum.

Pátá kapitola se dotýká stručně odlišné podoby svatebních výjevů na jihoitalské keramice. Jak autorka podotýká v úvodu, hodlá se této problematice podrobněji věnovat ve svém dalším zpracování tématu; již samotný výčet rozdílů v předmětech, které scény doprovázejí a symbolika s těmito výjevy spojovaná, naznačují, že se zde otevírá prostor pro další bádání.

Speciální kapitola se soustřeďuje na posvátný sňatek mezi Diem a Hérou (Hieros gamos) a na základě písemných zpráv, týkajících se několika Héřiných svatyní, popisuje průběh slavností s tímto aktem spojených. Ikonografické paralely se v tomto případě neomezují pouze na malované vázy, doklady přináší spíše kamenná (i dřevěná) plastika. Ke zde uvedeným by bylo možno ještě připojit terakotový reliéf z Metapontu (Apollónova svatyně), z pozdního 7. století př.Kr., který zachycuje božskou dvojici podobně jako dřevěná plastika ze Samu (srov. Hellenkemper, H. (ed.), Die neue Welt der Griechen, Köln 1998, 89,

obr.9). Součástí této kapitoly je srovnání ikonografických pramenů zachycujících svatební scény lidské s božskými. Ke str. 43: je otázka, zda zobrazení „lidských“ svatebních obřadů napodobovalo ony božské nebo jestli se naopak umělci při zobrazeních božských svateb inspirovali svatbami reálnými. Poslední speciální kapitolou je popis svatby Pélea a Thétidy, která patří k oblíbeným námětům již na raných černofigurových vázách (Sofilos, kratér Francois). Může souviset zvyk unášení nevěsty s mytologickým únosem Thétidy Péleem?

Závěry dobře shrnují vývoj zobrazení svatebních obřadů na černo- a červenofigurové keramice. Ikonografické památky doplňují písemné prameny poskytováním informací o různých detailech, které právě vázové malby zachycují (typy svatebních darů, vybavení místností, v nichž se děj odehrává, podoba svatebního průvodu apod.). Větší obliba váz se svatebními motivy po polovině 5. století př. Kr. zřejmě souvisí s celkově vzrůstající oblibou námětů z každodenního života ve vázové malbě. V dalším studiu tématu by bylo možno uvažovat ještě o symbolickém významu některých zobrazovaných činností – často se objevující úprava účesu na příklad nemusí být jenom přirozeným aktem krášlení nevěsty, ale může být možná zároveň chápána jako jeden z přechodových rituálů.

Celkově je možno konstatovat, že autorka se dobře vyrovnala se zadaným tématem, prokázala schopnost úspěšně pracovat s literaturou a zformulovat vlastní závěry. Práce je rovněž poměrně kvalitní po stylistické stránce a obsahuje jen málo překlepů.

Předloženou práci lze považovat za vhodný podklad pro obhajobu za účelem získání titulu bakalář.

V Praze dne 4. 9. 2012

Doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.